

Література

1. Гончарова Е. Л. Поняття «ребенок с особыми образовательными потребностями» / Е. Л. Гончарова, О. И. Кукушкина // Интегративные тенденции современного специального образования. – М.: Полиграф – сервис, 2003. – С. 39 – 42.

2. Диличенский Г. Г. Потребности личности в обществе / Г. Г. Диличенский. – М.: Экономика, 1970. – 80 с.

3. Діти державної опіки: проблеми, розвиток, підтримка: навч. – метод. посібн. : в 2 кн. – К.: Міленіум, 2005. – 286 с.

УДК 351:347(043.2)

Кметик Х.В.,

к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

АУДІОВІЗУАЛЬНИЙ ТВІР ЯК ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ

Аудіовізуальний твір як об'єкт авторського права включає низку результатів творчої діяльності, які, по – перше, мають самостійне значення і тому можуть використовуватися авторами окремо, та, по – друге, відносяться до різних інститутів права інтелектуальної власності, а саме до інституту авторського права та інституту суміжних прав.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про авторське право та суміжні права» від 23 грудня 1993 року аудіовізуальний твір – це «твір, що фіксується на певному матеріальному носії (кіноплівці, магнітній плівці чи магнітному диску, компакт – диску тощо) у вигляді серії послідовних кадрів (зображень) чи аналогових або дискретних сигналів, які відображають (закодовують) рухомі зображення (як зі звуковим супроводом, так і без нього), і сприйняття якого є можливим виключно за допомогою того чи іншого виду екрана (кіноекрана, телевізійного екрана тощо), на якому рухомі зображення візуально відображаються за допомогою певних технічних засобів» [1]. Вказане положення синхронізується з пунктом 1 статті 2 Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів від 24 липня 1971 року [2], яка включає кінематографічні твори, а також твори, аналогічні кінематографії, незалежно від форми вираження, до творів, що охороняються.

Стаття 1 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» від 21 грудня 1993 року містить дещо інше визначення аудіовізуального твору: «аудіовізуальний твір – частина телерадіопрограми, яка є об'єктом авторського права, має певну тривалість, авторську назву і власну концепцію, складається з епізодів або цілісних авторських творів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними чи звуковими засобами та яка є результатом спільної діяльності авторів, виконавців та виробників» [3].

Зауважимо, що у нормативно – правових актах України крім поняття «аудіовізуальний твір» можна також зустріти такі поняття, як «кінематографічний

твір» та «фільм». Так, наприклад, у статті 3 Закону України «Про кінематографію» від 13 січня 1998 року наводиться термін «фільм», як «аудіовізуальний твір кінематографії, що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами, та який є результатом спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників» [4].

Однак поняття «аудіовізуальний твір», «кінематографічний твір» і «фільм» не є схожими. Так, наприклад, кінематографічний твір належить до аудіовізуального твору і співвідноситься з ним як рід і вид відповідно.

Далі розглянемо ознаки, притаманні аудіовізуальному твору, як об'єкту авторського права. Стаття 443 Цивільного Кодексу України від 16 січня 2004 року [5], і стаття 8 Закону України «Про авторське право та суміжні права» відносять аудіовізуальний твір до творів мистецтва.

Основними ознаками аудіовізуального твору, які характеризують зовнішньо виражену формальну визначеність поняття «аудіовізуальний твір» кінотвору, але не враховують його внутрішню специфіку, вважаємо такі ознаки:

- аудіовізуальний твір повинен бути створений творчою працею його автора чи авторів (тут поняття творчості поглинає такі якості як неповторність, оригінальність та унікальність);

- об'єктивна форма вираження аудіовізуального твору як ознака його охороноздатності (ця об'єктивна форма виражається у візуальному зображенні у поєднанні зі звуковим супроводом або без нього, що сприймається глядачем з екрану).

На нашу думку, завершеність аудіовізуального твору не повинна вважатися обов'язковою ознакою та застосовуватися як критерій його охороноздатності, оскільки твір є об'єктом авторського права з моменту його створення, і не має значення, закінчений він чи ні. Так, прикладом незавершеного аудіовізуального твору може бути окрема серія серіалу. Серія як окрема частина цілого серіалу або циклу є закінченим твором, але кінотвір у вигляді серіалу буде закінченим лише після створення всіх його частин, які разом втілюють повний, закінчений художній творчий задум.

Разом із законодавчо закріпленими ознаками аудіовізуального твору йому притаманні не визначені законом ознаки, що враховують його внутрішню специфіку. Так, аудіовізуальний твір є складним синтетичним твором, який органічно поєднує як охоронювані (сценарій, музика, декорації, костюми, пісні, малюнки, комп'ютерна графіка, фотографії), так і неохоронювані (виконання кіноакторів, каскадерів, діяльність технічного персоналу, продюсерів) авторським правом результати творчої діяльності. Аудіовізуальний твір поєднує об'єкти, які можуть використовуватися окремо від нього (кіносценарій, режисерський сценарій, музичні твори, кадри фільму, ескізи, малюнки тощо), а також елементи, що не можуть об'єктивно існувати окремо від нього (гра кіноакторів, творче керівництво режисера).

Література

1. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792 – XII [Електронний ресурс]. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3792> – 12. – Назва з екрана.

2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів [Електронний ресурс]./ Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_051. – Назва з екрана.

3. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 року № 3759 – XII [Електронний ресурс]./ Верховна Рада України // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3759> – 12. – Назва з екрана.

4. Про кінематографію: Закон України від 13 січня 1998 року № 9/98 [Електронний ресурс]. / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=9%2F98-%E2%F0>. – Назва з екрана.

5. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 року № 435 – IV [Електронний ресурс]. / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435> – 15.

УДК 347.764:347.82(043.2)

Коніжай Р.О.,
к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна,
Лейник А.М.,
студентка III – го курсу,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

САМОРЕГУЛІВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ДЕРЖАВНОМУ КОНТРОЛЮ НА РИНКУ ТОВАРІВ, РОБІТ І ПОСЛУГ

Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) відіграє провідну роль у міжнародній стандартизації. Її діяльність охоплює практично всі форми життєдіяльності людини. Основною метою ISO є сприяння міжнародному обміну та надання взаємної допомоги, а також зміцнення співробітництва у сфері інтелектуальної, науково – технічної та економічної діяльності. Міжнародна стандартизація по своїй суті утворює функціонуючий ринок, який заснований на добровільній участі зацікавлених учасників цього ринку.

Україна є активним членом ISO та окремих її технічних комітетів. Національна система у розрізі вимог та стандартів ISO почала розвиватись ще з 1992 року. Однак на сучасному етапі розвитку України діяльність щодо адаптації законодавства України та відповідних технічних регламентів до нього практично розвивається доволі повільно, а це в свою чергу стає завадою на шляху реалізації заходів України інтегруватись до ЄС [1].

Одним із основних аспектів функціонування ISO є те, що основний масив інформації, досліджень та наукового обґрунтування висновків, отриманих в ході науково – технічної діяльності, фокусується у технічних комітетах, підкомітетах та робочих групах. На сьогоднішній день в ISO зареєстровано 265 Технічних комітетів, секретаріати яких розподілені між країнами – членами ISO. Технічні комітети ISO формують зв'язок з міжнародними та регіональними